



Brüsszel, 2018. május 24.
(OR. en)

9227/18

**Intézményközi referenciaszám:
2016/0190 (CNS)**

JUSTCIV 120

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	8886/18
Biz. dok. sz.:	10767/16
Tárgy:	Javaslat – A Tanács rendelete a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről (átdolgozás) – Irányadó vita

I. A helyzet állása

1. A Tanács rendszeresen vizsgálta a Brüsszel IIa. rendelet javasolt átdolgozását, amióta 2016-ban kézhez kapta a bizottsági javaslatot. A (Bel- és Igazságügyi) Tanács irányadó vitát tartott az alábbi kérdésekről: a gyermek meghallgatásáról 2017 júniusában, a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás megszüntetéséről 2017 decemberében, valamint a központi hatóságok szerepéről 2018 márciusában.

2. A javasolt átdolgozott Brüsszel IIa. rendeletet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikkének (3) bekezdése szerinti különleges jogalkotási eljárás keretében kell elfogadni, és arról a Tanácsnak egyhangúlag kell határoznia¹.
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2017. január 26-án nyilvánított véleményét a Bizottság javaslatáról. Az Európai Parlament 2018. január 18-án nyilvánított véleményét a bizottsági javaslatról².
4. A Brüsszel IIa. átdolgozott rendelet a bolgár elnökség prioritásai közé tartozik, így az elnökség 12 munkacsoporti ülésnapot szentelt a javaslat vizsgálatának. Az elnökség úgy döntött, hogy ezt még egy további nappal egészíti ki, 2018. június 8-án.
5. A 2018. január 25–26-án Szófiában tartott, nem hivatalos IB miniszteri találkozón megbeszélést folytattak azokról a fő nehézségekről, amelyek a Brüsszel IIa. rendelettel összefüggésben a tagállamok közötti bizalom tekintetében állnak fenn, és arról, hogy hogyan lehetne ezekre a nehézségekre megoldást találni. Ez a megbeszélés hozzájárult ahhoz, hogy előrelépés történjen a Brüsszel IIa. rendelet átdolgozásáról folyó tárgyalásokban.
6. A (Bel- és Igazságügyi) Tanácsban 2018 márciusában tartott irányadó vita során a miniszterek megállapodtak arról, hogy lépéseket tesznek a központi hatóság szerepének megerősítése irányába azzal, hogy megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokat biztosítanak számukra, figyelembe véve ugyanakkor a szubszidiaritás elvét. Hangsúlyozták továbbá, hogy javítani kell a központi hatóságok közötti együttműködést, hogy ezáltal is erősödjön kulcsfontosságú szerepük.

¹ Emellett az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló (21.) jegyzőkönyv 3. cikkével és 4a. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Egyesült Királyság és Írország bejelentette, hogy részt kíván venni a javasolt átdolgozott Brüsszel IIa. rendelet elfogadásában és alkalmazásában.

Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt a javasolt átdolgozott Brüsszel IIa. rendelet elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0017+0+DOC+XML+V0//HU>.

7. Az elnökség az elnökségi trióban részt vevő Észtország és Ausztria támogatásával, valamint a Bizottsággal együttműködésben előterjesztette az I., II. és III. fejezet módosított szövegét, ami számos lényeges és technikai kérdéssel kapcsolatban jelentős előrelépést tett lehetővé a munkacsoportban. Az elnökség foglalkozott az átdolgozás legproblematisabb IV. fejezetével is. A delegációk megbeszélést folytattak a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban hozott határozatok – ideértve a közokiratokat és megállapodásokat is – elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályok első módosított szövegéről, amely pozitív fogadtatást kapott. E megbeszélések alapján az elnökség célja, hogy a soron következő osztrák elnökséggel közösen elkészítse e fejezet módosított szövegét, megkönnyítendő ennek az összetett fejezetnek a harmadik vizsgálatát.
8. Tekintettel a dosszié jelenlegi állására és a munkacsoportban folytatott megbeszélésekre, az elnökség úgy véli, hogy hasznos lenne politikai iránymutatást adni az alábbi kulcsfontosságú kérdéseket illetően annak érdekében, hogy minél nagyobb előrelépést lehessen elérni:
- az ideiglenes intézkedések, köztük a biztosítási intézkedések áramlása;
 - a gyermek elhelyezése egy másik tagállamban;
 - a további lépések a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás teljes megszüntetéséhez.
9. Ez a három kérdés az IB Tanácsban már megvitatott többi résszel együtt elősegíti egy széles körű csomag jövőbeli elfogadását, figyelembe véve az *egyhangúság követelményét*, illetve azt az elvet, hogy *mindaddig nincs semmiről megállapodás, amíg mindenről megállapodás nem született*.

II. Az átdolgozás gyors véglegesítésének fontossága

10. Tekintettel e javaslat jelentőségére valamennyi polgár, és különösen a gyermekek szempontjából, az elnökség véleménye szerint mindent meg kell tenni azért, hogy a Tanács – alapos vizsgálatot követően – a lehető leghamarabb elfogadja a javasolt rendelettel kapcsolatos álláspontját.

11. Felkérjük a minisztereket, hogy iránymutatásként a munkacsoport jövőbeli munkájához, az elnökség javaslatainak megfelelően fejtsék ki véleményüket, figyelembe véve, hogy a Tanács elkötelezett amellelt, hogy 2018 végéig sikerüljön széles körű politikai megállapodást elérni a javaslatról.

III. Iránymutatás az átdolgozásban szereplő egyes konkrét kérdésekkel kapcsolatos további munkához

a) Ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is

12. A Brüsszel IIa. rendelet értelmében az ügy érdemét illetően joghatósággal rendelkező tagállam bírósága ideiglenes intézkedéseket, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, rendelhet el, amelyek az Unió területén belül áramlanak. Sürgős esetben hozhat másik tagállam bírósága ilyen ideiglenes intézkedéseket, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, a gyermek védelme érdekében (20. cikk). Ezeknek az intézkedéseknek a területi hatálya azonban arra a tagállamra korlátozódik, amelyekben elrendelték azokat, és a rendelet értelmében a gyermek nem viheti magával azokat.
13. A rendelet hatékonyságának és a gyermekek védelme fokozásának érdekében a Bizottság azt javasolta, hogy az ügy érdemét illetően joghatósággal nem rendelkező tagállam bírósága által sürgős esetekben elrendelt ideiglenes intézkedéseket, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, a gyermek szintén magával vihesse, és azokat minden más tagállamban el kelljen ismerni és végre kelljen hajtani egészen addig, ameddig azokat a rendelet értelmében joghatósággal rendelkező tagállam által hozott intézkedések váltják fel vagy azok megszüntetésre kerülnek.
14. A munkacsoportban folytatott megbeszélések alapján az elnökség azt javasolja, hogy a szülői felelősség érdeme tekintetében joghatósággal rendelkező tagállamon kívüli tagállam által hozott ideiglenes intézkedéseket, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, csak abban az esetben áramoljanak, ha konkrét szükséglet került azonosításra, annak érdekében, hogy minimálisra csökkenjen a rendeletben foglalt joghatósági szabályok ellehetetlenülésének kockázata. Ilyen konkrét szükséglet áll fenn a gyermekek jogellenes elvitele esetén, amikor ideiglenes intézkedésekre, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, lehet szükség a gyermek visszavitelének lehetővé tételéhez, valamint akkor ha a gyermeket ilyen intézkedések hiányában visszavitelekor károsodás súlyos veszélye fenyegetné. Ezen biztosítási intézkedések között szerepelhet például olyan rendelkezés, amelynek értelmében a hátrahagyott szülő a gyermeket nem láthatja egyedül, hanem csak felügyelet mellett.

1. kérdés

15. **Felkérjük a minisztereket annak kifejtésére, hogy véleményük szerint a rendeletben lehetővé kellene-e tenni a szülői felelősség érdeme tekintetében joghatósággal rendelkező tagállamon kívüli tagállam által elrendelt ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, áramlását abban az esetben, amikor ezeknek az intézkedéseknek a jogellenesen elvitt gyermek visszavételének lehetővé tétele a célja.**

b) A gyermek elhelyezése egy másik tagállamban

16. Abban az esetben, ha az szolgálja a legjobban a gyermek mindenek felett álló érdekét és a körülmények szükségessé teszik, valamely tagállam hatóságai mérlegelhetik a gyermeknek egy másik tagállamban nevelőszülőknél vagy intézményben történő elhelyezését. A Brüsszel IIa. rendelet értelmében a fogadó tagállam előzetes hozzájárulására csak abban az esetben van szükség, ha az említett tagállamban hatósági beavatkozás szükséges belföldi ügyekben a gyermekelhelyezéshez.
17. A Bizottság elmagyarázta, hogy a gyakorlatban több hónapra lehet szükség annak megállapításához, hogy a jelenlegi rendelet értelmében egy konkrét esetben szükség van-e hozzájárulásra. Amennyiben szükség van hozzájárulásra, az eljárás gyakran hat hónapig vagy annál tovább is elhúzódik, mivel nincs arra vonatkozó határidő, hogy a megkeresett hatóságoknak mennyi időn belül kell megadniuk a hozzájárulást vagy elutasítaniuk azt.³Úgy tűnik, hogy az eljárás hossza miatt számos gyermeket elhelyeznek a fogadó tagállamban még a konzultációs eljárás lezárulása előtt vagy még az előtt, hogy egyáltalán megkezdődött volna a konzultációs eljárás.⁴ A Bizottság az 1996. évi Hágai Egyezmény⁵ 33. cikkének megfelelően azt javasolta, hogy a határokon átnyúló elhelyezésekhez kerüljön bevezetésre önálló hozzájárulási eljárás.

³ A Bizottság javaslata, 11. o.

⁴ A Bizottság javaslata, 4. o.

⁵ Az 1996. évi Hágai Egyezmény a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról.

18. A munkacsoportban folytatott megbeszélések rámutattak arra, hogy a delegációk széles körben támogatják azt, hogy a gyermekek egy másik tagállamban nevelőszülőknél vagy intézményben történő elhelyezéséhez minden esetben hozzájárulást kelljen kérni, tekintet nélkül arra, hogy az említett tagállamban szükséges-e hatósági beavatkozás belföldi ügyekben a gyermekelhelyezéshez. Figyelembe véve azt, hogy az idő tényező központi szerepet játszik ezekben az ügyekben, a hozzájárulás megadására vonatkozó eljárást mihamarabb le kell folytatni. A jelenlegi rendeletben foglaltakhoz hasonlóan, hozzájárulás nélkül nem lehet a gyermeket másik tagállamban elhelyezni.

2. kérdés

19. **Felkérjük a minisztereket annak kifejtésére, hogy véleményük szerint minden esetben hozzájárulást kelljen-e kérni a gyermek másik tagállamban történő elhelyezéséhez, tekintet nélkül arra, hogy az említett tagállamban milyen szerepet töltenek be a hatóságok az ilyen belföldi gyermekelhelyezési ügyekben.**

c) Egyetlen elismerési és végrehajtási rendszer a „privilegizált” határozatokra vonatkozó különös szabályokkal

20. Az (IB) Tanács 2017 decemberében megállapodott arról, hogy a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárást (*exequatur* eljárás) megfelelő biztosítékok mellett meg kell szüntetni. Arról is megállapodott, hogy a munkacsoportnak folytatnia kell a munkát annak érdekében, hogy sikerüljön egyhangú kompromisszumos megoldást találni. Azt követően, hogy szakértői szinten sor került a további lépések alapos megvitatására, az elnökség azon a véleményen van, hogy az átdolgozott rendeletben szereplő új szabályoknak egyértelművé kellene tenniük azt, hogy a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban hozott határozatok többsége az általános elismerési és végrehajtási rendszer hatálya alá fog tartozni, a „privilegizált” határozatokat pedig továbbra is különleges szabályoknak megfelelően fogják kezelni a megfelelő biztosítékok bevezetése függvényében, különös tekintettel a gyermek mindenképp felett álló érdekére, valamint a védelemhez való jog tiszteletben tartására.

21. A munkacsoport keretében az év eleje óta tartott megbeszélések alapján az elnökség azon a véleményen van, hogy a IV. fejezet módosított szövegének egy olyan rendszeren kellene alapulnia, amely a „privilegizált” határozatok vonatkozásában különös szabályok alkalmazását írja elő. E szabályoknak megfelelően a „privilegizált” határozatok olyan valamely tagállamban meghozott határozatok, amelyeket a többi tagállamban bámféle különleges eljárás nélkül el kell ismerni és egyáltalán nincs lehetőség az elismerés megtagadására (az összeegyeztethetlenség esetét kivéve). Még hátra van azonban az ilyen határozatok hatályának szakértői szinten történő meghatározása (például bizonyos láthatási jogok és a visszavitelről szóló határozatok).
22. Az elnökség úgy ítéli meg, hogy a politikai szintű megbeszélések elő fogják segíteni az új rendszer gyakorlati részleteivel kapcsolatos jövőbeli munkát, amely részletek a munkacsoport keretében szakértői szinten még további pontosításra fognak kerülni, hozzájárulva az átdolgozás sikeres lezárásához.

3. kérdés

23. **Felkérjük a minisztereket annak kifejtésére, hogy véleményük szerint az átdolgozásban egyetlen rendszer szerepeljen-e a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, a „privilegizált” határozatok tekintetében különleges szabályokat állapítva meg.**